

หัวข้อสารนิพนธ์	คุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพสาขาอายุรศาสตร์ในโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
ชื่อผู้เขียน	ลลิตรา สุจิตไต้หวัน
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์นายแพทย์มาศ ไม้ประเสริฐ
สาขาวิชา	วิทยาการชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพสาขาอายุรศาสตร์ในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เก็บรวบรวมข้อมูลจากพยาบาลวิชาชีพสาขาการพยาบาลอายุรกรรมจำนวน 124 คน ซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยต่าง ๆ ทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-14 มีนาคม 2559 โดยใช้แบบสอบถามส่วนบุคคล 20 ข้อ และเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) 26 ข้อ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ผลทั้งสิ้น 110 คนคิดเป็นร้อยละ 88.71 ของประชากร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย point biserial หรือ Pearson correlation และ Spearman rank correlation จากนั้นจึงวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับคุณภาพชีวิตอีกครั้งโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบถดถอย (linear regression analysis)

ผลการศึกษาพบว่าพยาบาลวิชาชีพผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นเพศหญิงร้อยละ 97.3 มีอายุเฉลี่ย 28.79 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.66 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 91.8 มีชั่วโมงการนอนหลับเฉลี่ย 5.16 ชั่วโมง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 ชั่วโมง มีการดื่มกาแฟเพื่อลดอาการง่วงนอนขณะปฏิบัติงานร้อยละ 57.3 ไม่เคยออกกำลังกายคิดเป็นร้อยละ 40 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเฉลี่ย 6.00 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.90 ปี เป็นพยาบาลวิชาชีพในระดับผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 91.8 ลักษณะการขึ้นเวรของพยาบาลพบว่า มีจำนวนเวรเช้าเฉลี่ย 13 ครั้งต่อเดือน (ต่ำสุด 4 ครั้งต่อเดือน สูงสุด 23 ครั้งต่อเดือน) มีจำนวนเวรบ่ายเฉลี่ย 10 ครั้งต่อเดือน (ต่ำสุด 0 ครั้งต่อเดือน สูงสุด 17 ครั้งต่อเดือน) และมีจำนวนเวรคึกเฉลี่ย 10 ครั้งต่อเดือน (ต่ำสุด 0 ครั้งต่อเดือนสูงสุด 15 ครั้งต่อเดือน)

ลักษณะการขึ้นเวรของพยาบาลพบว่า มีจำนวนเวรเช้าเฉลี่ย 13 ครั้งต่อเดือน (ต่ำสุด 4 ครั้งต่อเดือน สูงสุด 23 ครั้งต่อเดือน) มีจำนวนเวรบ่ายเฉลี่ย 10 ครั้งต่อเดือน (ต่ำสุด 0 ครั้งต่อเดือน สูงสุด 17 ครั้งต่อเดือน) และมีจำนวนเวรคึกเฉลี่ย 10 ครั้งต่อเดือน (ต่ำสุด 0 ครั้งต่อเดือน สูงสุด 15 ครั้งต่อเดือน) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พยาบาลส่วนใหญ่มีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ที่ 85.45 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.80 คะแนน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับคุณภาพชีวิตด้วยสถิติ point-biserial หรือ Pearson correlation และ Spearman rank correlation พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ชั่วโมงการนอนหลับ จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ตำแหน่งงาน จำนวนเวรเช้าต่อเดือน จำนวนเวรบ่ายต่อเดือน และจำนวนเวรคึกต่อเดือน จากนั้นวิเคราะห์หาความสัมพันธ์อีกครั้งโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบถดถอยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการนอน และตำแหน่งงาน ที่นัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < 0.05$

Thematic Paper Title	Quality of life of registered nurses in the Department of Internal Medicine, Thammasat University Hospital
Author	Lalisara Sukitowat
Thematic Paper Advisor	Mart Maiprasert, MD.
Department	Anti-Aging and Regenerative Medicine
Academic Year	2015

ABSTRACT

This thematic paper is a cross-sectional survey to study the quality of life of registered nurses in the Department of Internal Medicine, Thammasat University Hospital. The data were collected from 124 registered nurses between 1st-14th March, 2016 using structured questionnaire and a 26-item Thai translation version of World Health Organization Quality of Life Biomedical Research and Education Foundation questionnaire (WHOQOL-BREF-THAI). 110 registered nurses (88.71%) participated in this survey. Point-biserial correlation or Pearson correlation and Spearman rank correlation were used to determine the relationship between factors and overall quality of life score where appropriated. Linear regression analysis was then used to define significantly affecting factors.

Most participants were female (97.3%) with mean age of 28.79 ± 6.66 years and work year between 0.1-27 years with mean of 6.00 ± 5.90 years. Mean sleep hour was 5.16 ± 0.81 hours. Mean day shift was 13 shifts/month (minimum 4 shifts/month, maximum 23 shifts/month). Mean evening shift was 10 shifts/month (minimum 0 shift/month, maximum 17 shifts/month). Mean night shift was 10 shifts/month (minimum 0 shift/month, maximum 15 shifts/month).

Mean overall quality of life score was 85.45 ± 11.80 points with minimum score of 54 points and maximum score of 117 points. Point-biserial or Pearson correlation and Spearman rank correlation were performed and revealed that factors which affected overall quality of life score consisted of age, degree, marital status, and numbers of children, sleep hour, work year, job position; and numbers of monthly day shifts, evening shifts, and night shifts. Linear regression

analysis demonstrated that factors which significantly affected overall quality of life score included sleep hour and job position (p-value < 0.05).

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความเมตตากรุณา และความร่วมมือจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์นายแพทย์มาศ ไม้ประเสริฐ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ที่เสียสละเวลาอันมีคุณค่าในการให้คำปรึกษา ชี้แนะ ตรวจสอบแก้ไข ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น พยายามในการสร้างงานวิจัยให้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนในการเรียนและให้การช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางในทุกด้าน

ขอขอบพระคุณ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ รศ.นพ.จิตตินันต์ หะวานนท์ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาล พ.ว. ปริศนา ปทุมอนันต์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานการพยาบาลและ พ.ว. อมรรักษ์ จินาวงศ์ หัวหน้าสาขาการพยาบาลอายุรกรรม ที่อนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยได้เข้าเก็บข้อมูล รวมถึงไปถึงขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพสาขาการพยาบาลอายุรกรรมทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุทธิพล อุดมพันธุ์รัก นักวิจัยประจำสถานส่งเสริมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้ความอนุเคราะห์และคำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สุดท้ายนี้ ผู้ทำการศึกษาขอขอบคุณนายแพทย์อรรถพล มานัสสถิตย์ ผู้เป็นสามี รวมทั้งมารดาและบิดาที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาในการศึกษา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ลลิตรา สุจิตวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามงานวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	3
1.7 นิยามศัพท์.....	4
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา.....	11
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	17
3.1 ประชากร.....	17
3.2 ขนาดประชากร.....	17
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	18
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	24
4.1 ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	25
4.2 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามปัจจัยภายนอกของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	28
4.3 คุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพอายุรศาสตร์ในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ.....	30
4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพสาขา อายุรศาสตร์โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	33
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	35
5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย.....	36
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	37
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม.....	40
ภาคผนวก.....	45
ประวัติผู้เขียน.....	58

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนประชากรพยาบาลวิชาชีพสาขาอายุรศาสตร์โรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติที่ใช้ในการศึกษา.....	18
3.2	การแบ่งคะแนนคุณภาพชีวิตตามองค์ประกอบต่าง ๆ.....	21
4.1	ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามลักษณะทางประชากรและปัจจัยส่วนบุคคลของ พยาบาลวิชาชีพสาขาอายุรศาสตร์ ใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ.....	25
4.2	ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามปัจจัยภายนอกของพยาบาลวิชาชีพสาขา อายุรศาสตร์ใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	28
4.3	ข้อมูลจำนวนครั้งในการขึ้นเวรต่อเดือนของพยาบาลวิชาชีพสาขา อายุรศาสตร์ใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	29
4.4	คุณภาพชีวิตโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพอายุรศาสตร์ใน โรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	30
4.5	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายของพยาบาลวิชาชีพอายุรศาสตร์ใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	30
4.6	คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของพยาบาลวิชาชีพอายุรศาสตร์ใน โรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	31
4.7	คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพอายุรศาสตร์ ใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	31
4.8	คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของพยาบาลวิชาชีพอายุรศาสตร์ใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	32
4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพ สาขาอายุรศาสตร์โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	33
4.10	ความสัมพันธ์โดยตรงของปัจจัยกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของพยาบาล วิชาชีพสาขาอายุรศาสตร์โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	34

สารบัญภาพ

ตารางที่		หน้า
3.3	กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	3